

**EDWARD
DOCX**

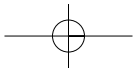
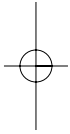
Self Help

Traducere din limba engleză
și note de Mihaela Ghiță

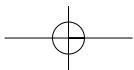
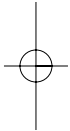
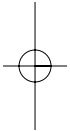
PARTEA ÎNTÂI
OCTOMBRIE

„Adevărul era obscur, prea profund și prea pur,
Pentru a-l trăi trebuia să explodezi.“

Bob Dylan, *Journey Through Dark Heat*

Dragoste și haos

1. Gabriel Glover

Se simțea ușurat să fie din nou printre ruși. Asta n-avea nimic de-a face cu mintea, nici măcar cu inima, ci cu sufletul său: ca un soi de aliniere, de îmbinare a pieselor într-un mozaic. Se uită la ceasul aflat pe perete deasupra ușilor maro ale liftului. Pierduse două ore cu întârzierile. Însă panica de la Londra cedase locul unei nerăbdări calme, unei grabe calculate. Urmau cozile la viză și pașaport. Urma tocmeala obișnuită cu șoferul de taxi — asta dacă nu se hotăra de la bun început să accepte prețul pentru turiști. Și apoi urma traficul de pe Moskovski... Într-o oră și un sfert ar trebui să fie acolo.

Ușile s-au deschis. Ceilalți europeni și americani ezitau. Își croi drum înăuntru împreună cu rușii și cu un om de afaceri finlandez cu o servietă obosită. Toată lumea fuma deja. Se înghesui și trase în piept: fumul tutunului — mai aromat, mai dens cumva. O bătrână înfășurată într-un șal negru, cu părul prins într-un coc alb foarte strâns începu să-și pună pe umăr zecile de bretele, apucând de jos nenumăratele genți, hotărâtă să iasă prima din încăpere.

Dar el a fost mai rapid. Traversă în grabă marea sală de așteptare de la Imigrări — pereții înalți văruiți în două nuanțe, jos, un cafeniu sovietic pal, sus, un mahon sovietic întunecat. Pentru ne-rezidenți erau doar două cozi. Sperase să fie trei sau patru. Prima era mai scurtă, dar alcătuită din familii gălăgioase și turiști nerăbdători; la a doua erau în principal oameni de afaceri, oameni cu bani. Ia-te după bani. La urma urmei, banii învinseseră.

Își puse geanta jos. Acești ultimi câțiva kilometri îi păruseră întotdeauna o agonie crescândă; cu atât mai mult cu cât pe ceilalți 1500 îi petrecuse gonind peste curbura pământului. Și acum, adevărul pe care îl evitase în ultimele 36 de ore îl încolți în cele din urmă; OK, fie, era adevărat: acest ultim telefon fusese diferit. Mult mai rău decât celelalte. Ceva chiar era în neregulă. Ceva grav.

12 EDWARD DOCX

Altfel, de ce s-ar fi dus azi-dimineață direct la aeroport să ia primul zbor via Helsinkiul mă-sii?

Omul cu față lungă de la ghișeu își ridică ochii din pașaportul lui și îl privi prin geamul securizat.

- Cum vă numiți?
- Gabriel Glover.
- Câți ani aveți?
- 32.

Urmă o pauză lungă și iscoditoare, ca și cum funcționarul formula o a treia întrebare dificilă, ceva care începea cu „de ce”. Gabriel își îndreptă spatele, fără să uite să-și tragă umerii, așa cum îl atenționau mereu și Lina, și Connie — măcar asta aveau în comun — și adoptă ținuta corectă pentru înălțimea sa de 155 de centimetri. Era îmbrăcat pe jumătate șleampăt, cu blugi ieftini și ghete scâlciate, pe jumătate elegant, într-un sacou de culoare închisă, din stofă de lână și o cămașă albă, fină — de parcă nu fusese în stare să se hotărască cine anume era sau de care parte se situase înainte de a porni la drum. Avea aspectul unui om slab din pricina nervozității, a exercițiului mental mai degrabă decât a celui fizic; avea ochi căprui, apoși, iar părul îi era aproape negru, răvășit și ondulat doar la capete, nu neapărat ca un stil de pieptănătură, ci mai degrabă ca o lipsă a unuia, așezându-se de la sine de o parte și de alta a capului. Funcționarii de la Imigrări îl treceau de obicei ca mediteranean înainte de a fi apucat să-i deschidă pașaportul: *Maiestatea Sa, Regina Marii Britanii, solicită...*

Tăcerea funcționarului începea să semene cu un test de anduranță. Simțea nevoia să spună ceva, orice, orice mărturisire i-ar fi fost solicitată. Însă, în cele din urmă, rusul schiță un zâmbet grotesc urmat de o parodie a acelui imperativ american epuizat prin utilizare:

- *Enjoy*¹.
- Mulțumesc.

Iar pașaportul îi fu înapoiat încet pe sub geamul ghișeului — de parcă nu reprezenta nici mai mult, nici mai puțin decât o atestare a pretextelor de tranzit ale unui pește notoriu devenit pederașt devenit preot devenit politician. (Oamenii ăștia erau cu

¹ (eng.) Ședere plăcută

adevărat maestrul disprețului). Acum trebuia să-și aștepte bagajele. Îl obligaseră să le pună la cală: prea grele.

Timp de cinci minute, se fâțâi pe lângă rampa caruselului gol asemenea unui actor care mimează stângaci nebunia. Apoi simți că nu mai suportă. Făcu un nou târg cu sine însuși — nu avea voie să fumeze la Londra, dar în străinătate era OK — și se duse să-și cumpere țigări de la chioșc cu rublele rămase de la ultima călătorie. Când a fost asta? Acum șase săptămâni? Nu, mai puțin... Acum patru săptămâni. Chestia asta trebuia să înceteze.

La început nu simți nicio ușurare — doar acreală și ochi umeziți —, dar pe la jumătatea celei de-a doua era calm, trăgând cu lăcomie din țigară și uitându-se la ruși. Nu era nație care să înțeleagă mai bine ideea de așteptare... Și îi trecu din nou prin minte motivul pentru care își dorise ea să se întoarcă: pentru că aici exista ceva care îi flata acel orgoliu ieșit din comun — ceva infernal și imposibil de ignorat, o trăsătură de caracter seminihi-listă. Și-o aminti vorbind exact despre această calitate, în copilăria lui. Și ea trebuie să fi fost destul de tânără pe-atunci, era la una dintre petrecerile londoneze, poate — lui și Isabellei, sora sa geamănă, li se îngăduise să rămână treji, ascultând cu atenție conversația adulților. Vorbea cu bunicul Max: Diferența dintre caracterul rușilor și cel al occidentalilor este aceea că noi, rușii, am învățat să ne ducem zilele cu ferma convingere că, orice s-ar întâmpla, până la urmă soarele va exploda iar pământul va fi carbonizat. Modul acesta de viață este exact opusul Visului american. Poți să-i spui Fatalismul rus, dacă vrei. Însă nouă ne conferă un simț al proporțiilor, un simț al umorului și, poate, o anume demnitate.

Scoase fumul pe nări. Declarațiile și sentințele ei — mai exista oare o persoană într-atât de convinsă de adevărul absolut al ultimei sale opinii? Trebuie să fi fost insuportabilă când era mai tânără. Vocea ei îi răsuna prea des în minte zilele astea — mai ales de când începuseră serios telefoanele; erau momente când nu reușea să-și deosebească propriile gânduri de ale ei. Bagajul.

- ... Ești exact ca taică-tu.
- N-am chef să ascult așa ceva. Nici măcar nu este adevărat. Trebuie să merg la culcare.
- Ești tot cu Lina?

14 EDWARD DOCX

(Vocea Linei prin ușa deschisă de la dormitor: „Gabriel? Ai terminat de vorbit? Poți să-mi aduci niște apă? Și pune salata înapoi în frigider.”)

— De ieri, de când am vorbit?

Era duminică noaptea. Încercă să-și reprime mânia din glas.

— Dacă sunt tot cu Lina de ieri pe vremea asta? Da. De ieri, sunt tot cu Lina. Cum am fost în ultimii patru ani. Nimic nu s-a schimbat. Ascultă, sunt...

— Și Connie?

Linia telefonică păcănea la intervale neregulate, până în capătul celălalt al Europei.

— Nu s-a schimbat nimic în ultimele douăzeci și patru de ore. Aproape că șuieră cuvintele. Asta era suspect de diabolic și de inutil, chiar și după standardele ei. Dar știi că nu pot vorbi...

— Mie poți să-mi vorbești oricând.

Începuse să șoptească.

— Lina este trează. Este... Este miezul nopții. Trebuie să merg la culcare.

— Deviezi, deviezi, deviezi. Nu poți merge înainte. Nu te poți întoarce. Așa că deviezi.

— O să te sun mâine de la serviciu.

— Exact ca taică-tu.

— Nu. Încetează. Gata. Te sun mâ...

— Nu pleca.

În vocea ei distingea o nuanță nouă de... de ce? De disperare?

— Îți promit că te sun mâine.

— Gabriel.

O simți căutându-i inima. Și simți cum inima i se destinde.

— OK. Dar o să trebuiască să închid în curând. Și... și tu ar trebui să mergi la culcare. Cât e ceasul? Doamne, este trecut de trei la tine. Este miezul nopții.

— Ți-e greu. Știu.

— Ce anume? Nu îmi place cum îți sună vocea. Gâfâi. Serios acum, te simți bine?

— Să te trăiești pe deplin. Foarte puțini oameni mai fac asta în zilele noastre. Dar tu și cu mine... ne străduim, nu? Ne străduim din răspuțeri să păstrăm lucrurile așa cum sunt... Chiar dacă asta are să ne coste aproape tot ce avem... această mare insultă, acest mare conflict, acest protest. Tuși. Care este el însuși lipsit de rost.

Se simțea complet descurajat. Alte enigme. Își concentrează toată atenția.

— Dar... ascultă la mine. Vorbea mai calm acum. Trebuie să fii nemilos în fața acestei lașități care te înconjoară. Și trebuie să spui: „Nu. Pentru mine: nu. Refuz. N-o să mă întind la pământ și n-o să renunț. N-o să fac, n-o să fiu, n-o să devin nimic din ceea ce vreți voi. Oricum ați deghiza-o, oricum ați descrie-o — politică, religie, economie — o să continui să stau aici și să vă spun că lucrul în care credeți este o minciună, iar ceea ce ați devenit este o falsitate.”

— De ce... de ce... de ce îmi vorbești așa?

Un alt tușit și dintr-odată deveni insistentă:

— Vii mâine?

— La Petersburg?

— Da.

— Nu pot. Mâine sunt la serviciu.

— Serviciul tău e o glumă. Vino mâine.

— Nu pot pur și simplu să... De ce râzi? Doamne Dumnezeule, tușești. Continuă să vorbească, dar știa că nu îl mai aude. O, Doamne... se agravează.

Timp de aproape un minut rămase așa, ascultând-o cum tușește. Dar era de nesuportat. Așa că reluă, țipând în telefon, fără să-i pese că ar fi putut s-o trezească pe Lina.

— Mă auzi? Mai ești la telefon? Ridică receptorul! Urmară câteva secunde de liniște — respirația ei se auzea ca șuieratul vântului printr-un gard de sârmă ghimpată ruginită. O, Doamne... plângi.

Și apoi:

— Mă iubești, Gabriel?

Nu-l mai întrebases niciodată așa ceva. Nici măcar o dată.

— Da. Bineînțeles. Știi că te iubesc.

— Spune-mi-o în rusă.

— *Ia tibia liubliu.*

— Vino mâine. Promite-mi.

— Trebuie să te muți înapoi la Londra. Și nu trebuie să stai în casa veche. Ar fi plecat într-acolo în clipa aceea dacă așa ar fi ajuns mai repede.

— Petersburgul este casa mea. Trebuie să ajungi aici mâine. O să-ți dau eu bani. Vreau să te văd. O să vorbesc. Am atâtea lucruri să-ți spun.

16 EDWARD DOCX

- Am nevoie de viză.
- Vino poimâine, atunci. Ia-ți o viză în regim de urgență. Îți dau eu banii.
- Plângi?
- Promite-mi.
- Bine, fie. Îți promit.

Era unu și treizeci și cinci de minute ora Londrei când închise în cele din urmă. Trei ore și jumătate mai târziu, se afla în fruntea cozii deja lungi din fața Ambasadei Rusiei de pe Kensington Palace Gardens, urmărind cum zorii cenușii se strecurau încetșor la răsărit printre crăpăturile din perdeaua de negură.

Șoferul era mai nebun decât îndrăznise să spere. Se ținea strâns de mânerul de deasupra ușii pasagerului, simțind cum mușchii brațului i se încordează atunci când șoferul viră pe Moskovski — larg și drept, bulevardul care ducea în oraș era la fel de cufundat în monocromul tiraniei staliniste pe cât de tare strălucea centrul de la lumina autocrației secolului al XVIII-lea.

— Pentru noi democrația este un lucru dificil, Gabriel, spunea ea adesea. În Rusia suntem nevoiți să trăim în cadrul patologiei celui mai puternic, indiferent de titulatura pe care-o poartă. În felul ăsta toți știm unde ne aflăm și ce facem. Oricât de greu ar ajunge să ne fie.

Mașinile circulau în voie — rablele cehești boțite și troancele rusești ruginite, elegantele sedanuri nemțești și SUV-urile americane cromate, depășind, lăsându-se depășite, trecând de pe o bandă pe alta într-o salsa zgomotoasă de metal și benzină. Tot nu avea semnal la telefon; de obicei nu dura atât de mult. Se foi pe bancheta din spate, își aprinse cea de-a patra țigară și coborî geamul în timp ce taxiul încetinea la semafor. Un autobuz gata să-și dea ultima suflare își croi drum dincolo de intersecție scoțând o dără neagră care aducea cu... cu praful de cărbune. Poluarea se agrava: în aer pluteau particulele grele și metalice ca niște cuie, o parodie a negurilor fine care trebuie să fi zburdat pe Neva dinspre mare pentru a-l întâmpina pe însuși Petru cel Mare pe când traversa călare ținutul mlăștinos ca să le iasă în cale dușmanilor.

Se hotărî să-și continue drumul cu taxiul: încă douăzeci de minute, și avea să ajungă. Nu avea niciun rost să sară și să ia metroul. Parcul Gorolov Goroev tocmai se zărea în față — putea

vedea arbuștii dincolo de zăbrelele jupuite și mai era bătrânul cu nasul coroiat cu aceeași jachetă sport cu revere largi care continua să vândă cărți și reviste în colț. De fapt nu prea vindea. Mai degrabă avea grijă de ele pentru cineva sau pentru ceva ce nu avea să vină niciodată. Doamne, era ca și cum nici nu fusese plecat. De câte ori avea să mai fie nevoit să facă asta?

Se aplecă să se uite în sus. Cerul era apăsător și sumbru. Avionul traversase un plafon de nori de ploaie în cea mai mare parte a coborârii. Trebuie că vântul îi aducea înspre continent din vest. Încercă să asculte muzica de la postul prins prost la radioul din mașină; aducea cu Kino. Ceva de pe Gruppa Krovi poate — nu putea fi sigur —, frumusețe și disperare legate cu sârmă ghimpată și aruncate peste bord laolaltă, cu buzele palide pe sub stratul de gheață, reconciliindu-le, viața și moartea. Sora lui ar fi știut exact care era cântecul, versiunea corectă. Un val de mânie îi invadă gândurile. Isabella nu mai fusese în vizită de mai bine de un an. Mai mult, chiar; douăzeci și una de luni... Crăciunul... Marinski... vântul acela sălbatic de la întoarcerea acasă, care făcea să-ți degere nasul și să-ți înghețe albul ochilor, trei atei în genunchi la Catedrala Kazan a doua zi dis-de-diminează.

Adevărul era că își dorea să fi dat de Isabella aseară în loc să-i lase un mesaj. Adevărul era că nu mai știa sigur care era adevărul. Și avea încredere în soră-sa să înțeleagă lucrurile întocmai, să descopere esența lucrurilor și, odată surprinsă, să nu-i mai dea drumul, să insiste, să afirme, să confirme. În timp ce lui... Lui adevărul părea să i se sustragă tot mai mult cu fiecare an care trecea, pierzându-și particularitatea, limpezimea, pierzându-și consistența. Duplicitatea, ipocrizia și milogeala, aceste culori tari pe care altădată le-ar fi disprețuit, acum le vedea în tonuri mai blânde. Poate că în asta consta procesul de îmbătrânire: încetul cu încetul adevărul pălește până când dispare cu totul, lăsându-te singur în drum, nevoit să-ți alegi un alt ghid dintre cei câțiva rămași răzleți în tabăra ta — cu siguranță prejudecata, consternarea rânjită, suferința mioapă. Țiuitul subțire al telefonului care identificase o rețea.

Se îndreptă în scaun, lăsă țigara să-i cadă dincolo de geam și apăsă butonul de reapelare a ultimului număr format. Îl traversă un val de nerăbdare copilărească. Aștepta din secundă în secundă să-i audă glasul... Dar țârâitul continuă ca pentru a-i face în ciudă. Și începu să-și imagineze telefonul sunând pe măsuta de lângă

18 EDWARD DOCX

fereastra boltită: lumina prăfuită, canapeaua cu pernuțe roșii de pe pervaz, setul de șah în permanență gata pentru o partidă. Și-o imaginea ieșind din baie, alergând de la duș, sau scotocind prin geantă după chei în fața ușii.

În cele din urmă, legătura telefonică muri.

Apăsă butonul de reapelare. Se apropiau de Moskovskaia, vedea deja statuia lui Lenin un pic mai departe pe dreapta, una dintre puținele rămase în picioare. De data asta ascultă cu atenție intervalurile precise ale tonului de apel. Niciun răspuns. Niciun afurisit de răspuns.

Legătura muri din nou. Trebuie că ieșise. Poate că se săturase să aștepte și avea să găsească pe masă unul dintre biletele ei: La cafeleaua cutare cu cutare, vino și tu, de parcă ar fi trebuit să cunoască localul sau pe prietenul respectiv. Sau poate că refuza să ridice receptorul din motive pe care avea să i le dezvăluie în curând, ceva întunecat și absolut improbabil legat de crimă organizată, de vremea pe care o petrecuse în Secretariat. Reapelare. Adevărul era că nu avea nici cea mai vagă idee despre ceea ce încerca de fapt să-i comunice. Acuzațiile directe, aluziile subtile, devierile de la subiect, schimbările bruște de registru care aveau rolul de a atrage și mai mult atenția asupra aluziilor care le precedaseră. Reapelare. Schimburile individuale aveau logică și, cu toate acestea, atunci când închidea telefonul nu putea distinge ce se ascunde dincolo de tema de discuție aleasă, de denunțările ei, de fabulațiile ei. Renunță când legătura se întrerupse a patra oară. De ce nu răspundea la afurisitul ăla de telefon? Și, dintr-odată, toată mânia îl părăsi. În clipa aceea știi că ar fi fost în stare să facă treaba asta o veșnicie, dacă era nevoie.

Mobilul îi încinsese urechea, așa că îl puse pe banchetă la o oarecare distanță, în vreme ce șoferul încetini din nou la semafor. Și iată-i, târându-se pe sub brațul marelui Lenin.

— Eșecul acela, spunea ea mereu, este eșecul nostru, Gabriel, al nostru, al tuturor. Visele de felul ăsta au expirat. Mai multe vise decât ne putem închipui — toate spulberate de eșecul acela. Nu doar din trecut, ci și din viitor — și asta e marea tristețe, marea tragedie. Noi, cu toții, lumea întreagă, cu toții ne-am pierdut încrederea în latura noastră bună. Și marele reproș al capitalismului care ne-a zis că așa are să se întâmple o să ne urmărească peste tot până când n-o să mai avem unde să ne ascundem. Și pe zi ce trece, o să ajungem să-i dăm mai multă dreptate lui Marx.

Și fiecare bărbat sau femeie care se trezește iarna să slugărească pentru simbrie va ști asta în adâncul inimii sale.

Se opri lângă zăbrelele de fier de la debarcader, punându-și portmoneul la loc în buzunar și uitându-se în sus la balconul de la etajul al doilea. Ferestrele înalte erau închise. Dar draperiile nu erau trase. Șoferul se lupta cu catarama de la gheată, iar vântul puternic îi umfla sacoul. Se apropia ploaia. Gabriel simțea umezeala în aer. Își luă geanta și se grăbi să traverseze.

Ajunse la porțile care îl împiedicau să intre în curte — ca la multe clădiri din partea veche a orașului, accesul la apartamente se făcea pe scările interioare. Și de-abia acum își aduse aminte că trebuia să tasteze codul de alarmă. Care era cifrul? Nu-și aducea aminte. Apăsă butonul de la sonerie și așteptă. Poate că era în baie când o sunase. Sau poate că nu îi mergea telefonul. Pur și simplu nu se gândise la asta. Presupusese că are s-o găsească acasă. Și, dacă printr-o întâmplare stranie nu era, atunci avea toate cheile ca să intre singur... îi lipsea doar codul de la alarmă. Nu. Uitase cu totul de nenorocitul ăla de cod.

Încercă la întâmplare câteva combinații. Apăsă insistent butonul de la sonerie. Nu se întâmplă nimic. Și nu se auzi nicio voce prin interfon. Când căzu prima rafală de ploaie se trase înspre poartă și se adăpostii sub arcada îngustă. Începu să-i picure apă pe geantă. Poate că ar fi putut suna la celelalte sonerii și să încerce să le explice... Dar chiar și dacă ar fi vorbit engleză — puțin probabil —, în niciun caz nu l-ar fi lăsat să intre; criminalitatea crescută avusese grijă să nu se întâmple asta. Apăsă încă o dată pe sonerie. Nu știa ce altceva să facă.

Niciun răspuns.

Dintr-odată, atacul de panică reveni cu toată forța: senzația de gheară în gât, maxilarele încleștate, sunetul propriului sânge năvălindu-i în urechi. (Frica — da, asta era — frica din glasul ei la telefon.) Se uită împrejur — cu înfățișarea recompusă între timp — sperând să zărească apropiindu-se vreo mașină sau vreun alt locatar. Cineva care să-i deschidă poarta. Unde era toată lumea? Tot orașul parcă intrase în pământ. Era o nebunie tot ce se întâmpla. Pe malul celălalt al canalului, doi bărbați alergau să se adăpostească de ploaie. Coborâră treptele intrând în cafe-neaua de vizavi.

20 EDWARD DOCX

Iana. Bineînțeles. Iana trebuia să știe cifrul. Mama Ianei ieșea și intra tot timpul din casă — făcea curat, chipurile, deși mai degrabă bea ceai scump și bârfea. O, Doamne, Iana e de serviciu astăzi. Își luă geanta și se repezi să traverseze podul. Podul Cocușkin, de pe care bietul Rodia privea la apa murdară, gândindu-se la crima pe care o comisese, îți poți imagina așa ceva, Gabriel?

Ajunse vizavi. Se avântă pe treptele cafenelei, alunecă pe piatra umedă și aproape căzu, dădu să apuce ușa ca să se oprească și se zgârie la mână înainte de a năvăli înăuntru. Dar nu-i păsa de privirile care-l urmăreau în timp ce se îndrepta către bar, înjurând printre dinți.

— Iana e aici? Vorbești engleză?

— Da, vorbesc. Fata de la bar purta un tricou de-al casei pe care scria: CCCP Cafe: The Party People.¹

— Iana e aici? Iana.

— Da. Este. Ce vr...

— Poți s-o chemi? N-o mai văzuse în viața lui pe fata asta; încercă să-și îmbuneze tonul, dar fără vreun rezultat. Îmi pare rău. Poți să-i spui că o caută Gabriel? În legătură cu Maria... știe ea.

— OK. Fata sesizase neliniștea din glasul lui și încuie casa cât putu de repede. Vă rog să așteptați aici.

— Da. Aștept. Își plimbă privirea pe pereți, care erau tapetați cu numere vechi din *Pravda*: Hrușciiov sărutându-l pe fiul unui astronaut mort, Andropov, bătrânul Joe însuși² — de fiecare dată era uluit să constate că era un om în carne și oase — aplecându-se să îi șoptească ceva femeii aflate pe scaunul de lângă șofer în mașina prezidențială care defila pe Nevski Prospekt. De câte ori încercaseră el și Isabella să descifreze titlurile de pe pereții ăștia, încercând să-și imagineze cum trebuie să fi fost...

— Gabe. Bună. Salut. Ce faci? N-am știut că te întorci. Katia spune că ți-ai pierdut mințile.

— Îmi pare rău, Iana. Doar că... nu pot să intru. Făcu un semn cu degetul către direcția de unde venise. Care este codul? De la poarta de acces. Îl știi?

— Bineînțeles. Îi spuse combinația, sesizând îngrijorarea din privirea lui. S-a întâmplat ceva? Când ai ajuns? Nu știam că

¹ (eng.) party — partid, dar și petrecere

² Iosif Stalin

te întorci. Bine că ai ajuns astăzi, măcar... mâine plec la Kiev. Trebuie să...

— Sunt doar în trecere, o întrerupse. De-abia am picat. Dar o să mă întorc mai încolo. Îți promit. Era deja în drum către ușă. O să ieșim în oraș. Garantat. Și-atunci poate o să-mi spui ce se întâmplă de fapt, că nu mi-e foarte clar.

Ploaia acoperise pietrele din pavaj, dar de data asta traversă podul în pas alergător, fără să scape o clipă din ochi fereastra de deasupra balconului. Nimeni nu-i acordă nicio atenție — episoadele ocazionale de vreme umedă care veneau toamna dinspre Golful Finlandei îi făceau pe tineri și pe bătrâni deopotrivă să iuțească pasul. O femeie care ținea o revistă deasupra capului părăsi adăpostul de sub bolta de la intrarea în coafor și alergă către mașina personală.

Ajunse din nou în fața porții. Tastă codul. Ușile metalice începură să se deschidă zguduindu-se din țâțâni: se opri o clipă să se minuneze la gândul că simplul fapt de a ști combinația corectă putea fi totul la un moment dat, după care intră în curte.

Ploaia îi lipea părul de frunte și îl făcea să clipească des. Păreau să fie mai multe mașini înăuntru decât data trecută. Gândea acum fără jenă cu vocea ei. Poftim: micile victorii capitaliste în fașă, de o parte și de alta, uite cum își etalează bogăția. Apa șiroia pe peretele clădirii, acolo unde jgheaburile erau sparte. Minte nu i se lăsa convinsă. Dar inima i se măcina nebunește în mojarul prezentului: suferind acum din pricina unei temeri iraționale — un sentiment înspăimântător care îl cuprinse în timp ce se îndrepta către scara din colțul dreptunghiului, măcinându-i până și carnea de pe el.

Ajuns la scară, îl izbi duhoarea de urină de pisică, făcându-l să încetinească. Poate că era pușin dementă. Trebuia să recunoască. De-aia nu putea pricepe ce voia să spună, ce îi spunea cu adevărat. Se contrazicea singură de douăsprezece ori pe zi, de douăsprezece ori pe oră, cum poți crede pe cineva care...

Concentrează-te, totuși, șopti: să ne întoarcem la momentul prezent. Urcăm. Urcăm. De ce nu mai alerga? Poate că refuza înadins să răspundă la interfon. Și la telefon. Peste două minute, avea să îi comunice cu plăcerea ei sadică de petersburgheză că acum bandele de infractori sunau din ușă în ușă ziua în amiaza mare sperând să fie lăsate să intre ca să nu mai fie nevoite să-și piardă vremea cu tehnicile de intrare prin efracție. Nu e la fel de

22 EDWARD DOCX

rău ca la Moscova, dar uneori este foarte periculos să trăiești aici, Gabriel. Și a mai avut loc o crimă, peste drum, pe Senaia... Se întoarse să urce al treilea șir de trepte. Secundele treceau greu. Observă detalii pe care nu le mai remarcase până atunci. Mizeria și mirosul, culorile, lipsa culorii, treptele de piatră ciobite și sparte, milioanele de mucuri de țigară de pe jos, țevile nemascate pline de praf și de slin, care horcăiau și șuierau de veci de o parte și de alta a casei scării, ușile metalice ale apartamentelor pline de zăvoare și încuietori și pătate cumva — în ciuda oțelului — de pisici anonime sau de urina acidă a câinilor și a șobolanilor... Lacătul mare de la ușa ei exterioară era deschis.

Deci trebuia să fie acasă.

Trebuia să fie acasă — căci era imposibil să-și fi lăsat lacătul descuiat dacă ar fi ieșit. Trebuia să fie acasă. Dar răsuci cheia și intră în apartament în tăcere pentru că nu găsi puterea s-o strige pe nume.

Lumina era slabă. Podeaua de lemn mirosea a lac. Păși pe traversa îngustă așezată pe mijlocul holului. Și se opri cu totul. Tablourile cunoscute: tatăl său la Paris în 1968, Isabella la New York, casa din Highgate, tatăl său vorbind la telefon cu o țigară în mână, Nicolai II și familia sa, el și cu sora lui copii într-un premergător, un clovn celebru cu fața albă în Piața Roșie, harta Europei păstrând urma unui pahar de vin roșu deasupra Balcanilor, icoanele, mai ales icoanele însângerate... Aceste tablouri cunoscute îi păreau dintr-odată îndepărtate, stranii, fără nicio legătură cu el, ca și cum ar fi ajuns din întâmplare în apartamentul unui străin dispărut a cărui viață trebuia s-o descâlcească.

Cineva scăpă pe jos un obiect în apartamentul de deasupra. Lăsă să-i cadă geanta voluminoasă din mână și o luă la fugă spre dormitorul ei. Ușa era deschisă. Draperiile groase erau trase. Cărțile ei erau stivuite în dezordine pe podea lângă lampa căzută. Într-o vază, niște flori rămase fără apă. Șalul ei preferat era întins peste comodă. O cană plină cu ceai negru lângă pat. Pastile. Pianul. Patul însuși gol. Fugi înapoi de-a lungul holului, deschizând pe rând fiecare ușă — baie, bucătărie, birou... Dar se opri în pragul ultimei încăperi, salonul, cum îi spunea ea, cu tavan înalt, mare, cu ferestrele mele înalte pentru Noptile Albe, Gabriel, pentru briza răcoroasă vara, pentru cea mai frumoasă panoramă din întregul Petersburg, unde se scrie istoria noastră.

Maică-sa zăcea pe podea lângă birou. Într-o clipă era în genunchi lângă ea. Ochii îi erau deschiși, dar învăluți cumva într-o peliculă sclipitoare de lumină reflectată. Și când, în cele din urmă, o strigă pe nume și o ridică, trupul îi era rece și ușor. Și părea că s-ar fi micșorat, că intra în sine, în podea, căutând pământul. Iar pe buze îi înghețase răsuflarea.

2. Isabella Glover

Visele începură imediat înainte de ivirea zorilor, furișându-se dincolo de gărzile nopții newyorkeze, păcălindu-i santinelele inimii.

Și asta era unul crunt. Un coșmar mai degrabă, ca să fie cinstită. Se trânti la loc pe pernă și închise ochii, lăsând tehnicile clasice de respirație să-i calmeze nervii moderni, concentrându-se pe expirații, așteptând ca reziduurile chimice, fizice și emoționale să se disipeze. Și cât de reală, gândi, era reacția trupului ei la contracerea viselor.

Isabella Glover se întinse cât de mult îi permiteau cei 173 de centimetri ai săi. Părul, care îi ajungea aproape până la umeri, era atât de negru, încât într-o anumită lumină părea aproape albastru. Dar ochii nu-i erau atât de negri ca ai fratelui ei, nici atât de inocenți, mișcându-se cu rapiditate în spatele unei sclipiri vesele. Era slabă, dar nu așa de rău ca altădată; athletică, androgină; posesoarea fără voie a acelei calități rare, opuse celei a blondelor, care pare să se intensifice odată cu prezența sa în încăpere. Și avea unul dintre chipurile acelea care-la-prima-impresie-nu-îți-par-atât-de-frumoase-dar-care-dacă-stai-să-te-gândești-mai-bine-sunt-de-fapt-foarte-frumoase, pe care le vezi în picturile renaștentiste înfățișând tinere nobile italiene purtând boluri cu fructe.

Fixa crăpăturile din tavan. Scrisorile erau necazul, bineînțeles. Naiba să le ia! La fel de bine s-ar putea da jos din pat.

Aruncă la o parte cearșaful și rămase pe marginea patului. Îi era foarte cald. Își ridică părul de pe ceafă. Da, pijamalele astea de iarnă, recunoscute în sinea ei, erau o alegere cât se poate de proastă — mai degrabă o declarație decât orice altceva: nu mă atinge, Sasha; codurile secrete ale relației noastre s-au schimbat cu totul; nu vreau să mă las atinsă de tine — a mă atinge a devenit

24 EDWARD DOCX

o ofensă care se pedepsește cu indignare și retragerea completă. (Bărbații și femeile cu semnalele lor/schimbările de informații constante, toate atât de puțin credibile.) Se ridică și se îndreaptă către mica servanță să ia o gură de apă carbogazoasă care, constantă, peste noapte își pierduse aciditatea enervantă.

Inutilă pentru că, bineînțeles, Sasha n-ar fi atins-o niciodată după o ceartă — partea lui de pat era goală. În timpul ăsta el se înghesuia pe canapea dincolo de ușă. După o ceartă nu avea nici măcar curajul să doarmă în aceeași cameră cu ea, darămite altele. Așa că de ce-și mai bătea capul cu pijamalele? Doar pentru cazul în care ar fi suferit un transfer de personalitate și ar fi băgat capul pe ușă să-și ceară scuze pentru că țipase și fusese atât de necioplit, după care ar fi promis că n-o să se mai poarte niciodată ca un țânc de doi ani egoist, egocentric, obsedat de sine? Mai luă o înghițitură de apă. Sau poate pentru că voia să calce peste el înarmată în felul acesta dimineața? Să facă vizibilă ruptura? Intimitatea și refuzul ei ca armă... Nu ești foarte subtilă la faza asta, Is, nu prea.

Își mușcă buza.

Deci nu, nu avea de gând să mărșăluiească în pijamalele ei ridicole însângerate; nu avea de gând să se năpustească în baie; nu avea de gând să scoată niciun sunet. N-avea să aprindă luminile. Nu avea să pună ibricul pe foc. Nu avea să facă nicio declarație — în mod intenționat sau altfel — cum că pleacă la muncă, așa cum fac în fiecare dimineață, apropo, Sasha, zi de zi.

Se mai uită o dată la ceas, unul digital plin de sine, cu cifre roșii, sinistre, care își spunea Managerul — ceasul lui. Nu era decât șase și un sfert — în mod normal prea devreme pentru a-i face o vizită lui Molly, vecina de dedesubt, doar că Molly își scrântise rău glezna cu trei zile în urmă și nu putea dormi și drept urmare era foarte probabil să fie trează — la fel ca duminica trecută, când îi trimisese SMS-ul acela disperat: Trează și în agonie. Dormi? De data asta, gândi Isabella, avea să-i scrie ea lui Molly — în drum spre Veselka — doar ca să verifice. Să ia ceai și ce mai voia Molly și să i le ducă. Un mic dejun ca lumea înainte de a pleca la serviciu, niște minciuni cum că nu le mergea boilerul, și apoi o baie (o, Doamne, da, o baie, în loc de dușul ăla care de-abia picura) în cada lui Molly. Și, la dracu', ar face bine să-și amintească s-o sune pe maică-sa de la birou în dimineața asta, înainte ca Petersburgul să se culce.

Ochii îi alunecară din nou pe ultimul comunicat — așezat de-a curmezișul peste cărțile de pe noptieră și ocupând viguros plicul pe care scrisul caligrafic al mamei sale îi redase propriul nume cu cerneală stacojie. Cu nedumerire crescândă, o citise a doua oară aseară înainte să adoarmă — un mod bun de a-și lua gândul de la cearta pe care o avusese cu Sasha și de la ieșirea furtunoasă care îi urmase (cu destulă întârziere).

Această nouă scrisoare nu avea decât o pagină, dar era mult mai ciudată decât anterioara. Isabella merse până la pat și o scoase din plic. Un timbru finlandez — ca tot restul lumii, maică-sa folosea unul dintre serviciile poștale ale hotelului via Helsinki. Niște chestii despre președinte, o mențiune peiorativă la adresa așa-zisei cariere a lui frate-su, o știre despre o bombă în Moscova și alți zece oameni sfâșiați în bucăți de nenorociții din Cecenia și apoi asta: Așadar, draga mea Is, fă bine și treci să mă vezi pe mine înainte de a merge să-l vizitezi pe taică-tu. Este mai bine să înțelegi de la mine. Știi cât de intrigant poate fi și cum denaturează totul. Va vrea să se asigure că îl iubești, mai ales acum, de când a îmbătrânit.

Lăsând la o parte stranietatea stilului epistolar al maică-sii — Sunt rusoaică, să nu uiți niciodată, Is, nevoită să lăncezesc în clasa de mijloc împreună cu englezoiul ăsta gras și ticălos, atât de plin de sine și cu toate astea atât de sec și de confuz — această ultimă scrisoare era foarte ciudată pentru că Isabella nu avea nici cea mai mică intenție de a merge să-l vadă pe taică-su, și nici măcar de a afla unde locuiește. Nici ea, nici fratele ei nu schimbaseră o vorbă cu Nicholas Glover de mai bine de zece ani. Mai precis de la moartea bunicului Max (când taică-su își făcuse apariția doar atât cât să se asigure că pune mâna pe toată averea). Și Isabella era convinsă că maică-sa știa asta. Așa că despre ce naiba vorbea? Foarte ciudat, căci ce era de înțeles? Ce să fi denaturat? Era extrem de dificil de distins între ceea ce era real și ceea ce era imaginație — dat fiind istoricul de scene de teatru și de exagerări cu care mamei sale îi plăcea să trăiască — și cu siguranță nu ezita să recurgă la întreg arsenalul monstruos pentru a-și asigura o vizită sau orice alt obiectiv pe care și l-ar fi stabilit.

Pentru numele lui Dumnezeu (Isabella se prăbuși la loc pe spate, ținând scrisoarea deoparte), simplul fapt de a scrie pe hârtie — cu cerneală stacojie — și de a folosi poșta era un gest teatral în zilele noastre. Erau momente când se minuna (ca și cum

26 EDWARD DOCX

n-ar fi fost ea însăși implicată) de capacitatea mamei de a declara în ea un simț al... cum să-i spună? Rușine? Vinovăție? Loialitate? Îndatorare? Complicitate? Sentiment filial? Ca și cum propriile ei gene erau astfel codificate încât să recunoască și să răspundă automat la chemarea ei părintească, în ciuda voinței sale de om de 32 de ani. Chiar și așa...

Chiar și așa, poate că de data asta era ceva grav. Și dat fiind faptul că nu-i răspunsese la ultimele două scrisori, era musai să o sune astăzi. De îndată ce ajungea la birou.

Își umflă obrajii, sări din nou jos din pat, traversă camera și încuie scrisoarea în sertarul ei personal, alături de celelalte. Apoi, fără să ridice storurile, deși era conștientă că lumina creștea dincolo de linia orizontului, își trase pe ea pantalonii de trening și un tricou vechi și-și puse adidașii. Era uimitor că păsările din New York încă își mai băteau capul cu un cor de dimineață.

Acum misiunea era să iasă din casă fără să-l trezească pe Sasha.

Deschise micul dulap încastrat — prea îngust ca să poți agăța ceva în el — și își luă costumul antracit de lucru. Se simțea ușurată că începea o nouă zi. Putea fi sinceră și în privința motivelor ei. Pleca fără să-l trezească nu pentru că s-ar fi temut de o nouă ceartă, nici de o împăcare, nici de o remiză tăcută. Era o chestiune mai puțin personală. Pleca hoțeste pentru că nu voia să trebuiască să comunice cu o altă conștiință. Nu. Ceea ce voia — mai mult decât orice altceva — era să înceapă ziua de astăzi fără ca el să-i deturneze psihicul și s-o facă să se enerveze, să îi pară rău, să-i poarte pică, s-o facă sentimentală sau iertătoare sau să-i inducă orice altă reacție pe care nu voia s-o experimenteze. Pentru moment nu voia decât să fie singură în mintea ei — un lucru rezonabil pe care să și-l dorească o femeie din când în când. Și apoi, când mintea i se va fi limpezit, când se va fi adunat, atunci avea să vorbească cu Sasha. Era, oricum, o prostie.

Se apropie de ușa de la dormitor și o crăpă puțin. Capul lui (la capătul canapelei) era, știa, exact în partea cealaltă. Se opri cu o secundă înainte de momentul în care știa că urma să înceapă scârțâitul. Și atunci se strecură înăuntru.

Dar pe tot parcursul drumului lung și îngust pe lângă canapea — având grijă să nu calce pe farfurie sau pe pahar sau să dărâme sticla de Armagnac pe care se apucase să-l bea cu atâta afectare — știa că era treaz și că se prefăcea că doarme. Și, după patru ani petrecuți împreună, el știa că ea știe. Și ea știa că el știa

că ea știa și așa mai departe, așa că la ce bun toată mascarada asta nenorocită? Și de ce, o clipă mai târziu, se încrunta de concentrare în timp ce calcula forța exactă necesară pentru a închide după ea ușa de la intrarea apartamentului în așa fel încât să facă cât mai puțin zgomot cu puțință?

Brusc, și cu o senzație de greață, își dădu seama că inima ei avea o podea falsă și că făcuse contrabandă în tot răstimpul asta: fusese conștientă tot timpul că el avea să fie perfect treaz; și știuse că are să se prefacă că nu e. Doamne, era vreun lucru în privința căruia mintea și inima să fie sincere una cu cealaltă?

Trânti ușa.

Și apoi nimic din toate astea nu mai contă pentru că se grăbea în jos pe casa scării înguste, de-a lungul coridorului strâmt, pe sub veranda povârnită către libertatea și anonimatul și posibilitățile nelimitate ale străzii. Îmbrățișarea iertătoare a New Yorkului — includerea în concepția împărtășită despre un oraș, oricât ar fi fost de adevărată sau de falsă. O uniune de state. Contextul infinit pe care îl reprezenta America.

Dar, chiar și așa, nu îndrăzni să-i îngăduie propriei minți să se uite în sus, căci simțea că imaginile disparate ale viselor ei continuau să atârne de catargele conștiinței ca rămășițele sfâșiate ale unor vele după furtună.

Molly Weeks lăsă să-i cadă ziarul în poală, își mută ceaiul aburind din stânga în dreapta și își supse dinții sensibili, care, gândea uneori, erau cu vreo șapte ani mai tineri decât restul corpului ei și ca urmare nu împliniseră încă patruzeci de ani. O englezoaică obișnuită, educată la mânăstire chiar, Molly se măritase cu solistul american al unei trupe de neoromantici în urmă cu douăzeci și cinci de ani — primul dintre cei doi soți de nimic — și de atunci căpătase un fel de a fi foarte schimbător, în care sensibilitatea exacerbată rivaliza cu atitudinea agresivă a supraviețuitorului de vocație. Purta ochelari cu rame groase, dreptunghiulare, părul îi era o claie blond-roșcată neîmblânzită și mai nou era unicul acționar, directorul executiv și președintele site-ului de mare succes MagicalMusic.com.

Spuse cu o exasperare prefăcută:

— Lumea se duce dracului în toate felurile și nimeni nu pare în stare să facă nimic ca să oprească treaba asta. Își îndreptă piciorul a cărui gleznă era înălțată pe o pernă. Cum mai stai cu munca, Is?

28 EDWARD DOCX

Subiectul serviciului Isabellei era una dintre glumele lor intime. Deși, ca mai toate glumele intime, era și un mod de a aborda o problemă personală serioasă: o dorință permanentă de a încuraja (și a elibera), din partea femeii mai vârstnice; o dorință permanentă de a evada pentru o clipă, din partea vecinei sale mai tinere.

— Merge în aceeași direcție. Isabella, care stătea pe un scaun de sufragerie pe care și-l trăsesese din cealaltă cameră, abandonă articolul de *lifestyle* pe care îl citea (și care o enerva). Dar e totalmente vina mea. Își trecu repede degetul peste beregată. Azi-noapte.

— Nasol?

— Îhî. Hotărât lucru: n-ar fi trebuit să le spun că beau o sticlă de votcă în fiecare dimineață înainte de a pleca la muncă.

Molly izbucni în râs și trebui să-și țină ceaiul la distanță să nu-l verse.

— Asta a fost petrecerea aia pentru clienți de care mi-ai povestit, nu-i așa? Aia la care au fost prezenți președintele și toți grangurii?

— Dap, încuviință Isabella. Toată lumea: Ticălosu, Nechezilă, Anteriu și chiar și Vorbă-Dulce.

Colegii Isabellei erau bine cunoscuți sub diversele lor epitete.

— După tot ce am spus despre consolidarea de relații de încurajare reciprocă la locul de muncă, îl imită Molly pe cel care vorbise la televizor.

Isabella intră în joc.

— Mă simt de parcă mi-aș fi dezamăgit toată familia.

Molly rânji.

— Nu-mi vine să cred că te-au luat în serios.

— Mai mult decât atât. Se uitau la mine de parcă tocmai l-aș fi decapitat pe Secretarul de Stat în direct pe CBS. Fără să clipească, Isabella sorbi din ceai, care continua să fie înfiorător de fierbinte, și-și aminti brusc ce voia să-i spună prietenei sale. Hei, știai că se deschide un restaurant rusesc nou, chiar după colț, al lui Veselka?

— Încă unul? Nu se poate. Vorbești serios? Molly știa tot ce se petrece în cartier.

— Pe bune, încuviință Isabella.

— De unde știi? Molly își mută din nou piciorul.

— Mi-a spus chelnerița.

— Chelnerița de la Veselka? Care din ele?

— Nu știu cum o cheamă. Cea cu expresia aia suspicioasă care te face să crezi că iei cina cu teroriști sau ceva de genul ăsta.

Molly își exprimă nedumerirea și clătină din cap în timp ce vârful coamei ei neîmblânzite păreau să întârzie o clipă, de parcă n-ar fi fost sigure dacă s-o urmeze sau nu.

— Știi, Mol: rochii cu imprimeuri florale abundente. Isabella își duse delicat mâna la piept. *Cloche*.

— A, vrei să spui Dora. Molly zâmbi în semn de recunoaștere.

— Mda, Dora. Mi-a servit niște Earl Jeeling, cum îi zice ea, spuse Isabella făcând un semn către paharul de hârtie. Apoi a venit pe după tejghea și mi-a scuiat vestea asta în ureche.

— Așa face. Molly renunță să ducă paharul la buze. Dumnezeu știe cum reușesc să facă ceaiul ăsta să rămână atât de fierbinte. Ce ți-a spus?

Isabella adoptă un aer confidențial și imită vocea sacadată a chelneriței: Se deschide un local nou. Pe East Eleven. Se spune c-ar fi rusec. Dar nici să nu te duci acolo. Nu e deloc autentic. E dezgustător. Se pișă în *pelmeni*. Chelnerițele sunt ilegale. Niște curve.

— Dar noul local nu s-a deschis încă, nu?

— Nu.

— Atunci de unde știe Dora?

— Se pare că a văzut niște curve perindându-se pe acolo pentru interviu. Și îl cunoaște pe bucătarul-șef. Este celebru în toată lumea pentru faptul că se pișă în *pelmeni*.

Molly spuse cu un aer fals viril.

— Oricum, ce naiba sunt *pelmenii*?

— Colțunași. Umpluți cu varză, brânză, ciuperci. Ceva de genul ăsta. Erau preferații lui Gogol.

— Dora ți-a spus treaba asta?

— Nu... Nu, asta o știu de la mama.

— Util.

— Foarte util. La preferințe culinare le știu pe toate: de la Turgheniev la Ceaikovski și înapoi. În caz că ai nevoie vreodată să îți încropesc ceva despre una dintre marile personalități ale culturii ruse. Isabella strâmbă din nas. Ar cam trebui să mă arunc în cadă, dacă nu te superi. Nu vreau să întârzi la birou. Am de evaluat matrice de fezabilitate.

30 EDWARD DOCX

- Sigur. Simte-te bine. Și poți să iei și din bombițele alea spumante. Sunt geniale. Foarte... spumoase.
- Mersi. Nu mă aștepta. S-ar putea să întârzii câteva zile.

Molly luă o gură din ceaiul ei Darjeeling fără lapte. Avea o bănuială destul de precisă despre ceea ce se ascundea în spatele vizitei inopinate a Isabellei. În primul rând, ceva se petrecea în apartamentul de deasupra. Bănuia că Isabella îl găsea pe Sasha nesatisfăcător — din punct de vedere intelectual, emoțional, spiritual. Știa cu certitudine că Isabella găsea supărătoare afișarea masculinității de vreme ce leitmotivul serilor petrecute împreună la concerte era reprezentat de analizarea pe un ton amuzant de caustic de către Isabella a gambiturilor neîndemânatică ale bărbaților proști. Imita fantastic de bine maniera rușinoasă-dar-aproape-promptă în care își făceau inventarul preocupărilor: literatura de rahat, filmele de rahat, muzica de rahat, clișeele, Mol, de veci aceleași clișee. Și, cu toate astea, Isabella părea să-i ia la vale și pe ăia deștepți — pentru farmecul lor fățarnic, pentru mândria lor autosuficientă atunci când joacă jocul bărbat-femeie, pentru excentricitățile lor cultivate, pentru profunzimea lor. Molly era foarte solidară cu toate aceste observații. Lăsându-i la o parte pe Sasha și pe bărbați, însă, Molly își dădea seama că sporovăiala aceea sardonică a Isabellei era un simptom al unei neliniști mai profunde. Molly sorbi cu mai multă încredere. Partea dificilă, totuși, rămânea să o facă pe Isabella să-și deschidă sufletul. În mod clar, toată chestia asta cu boilerul stricat era o abureală.

Treizeci și cinci de minute mai târziu, Isabella reveni în dormitorul lui Molly îmbrăcată în costumul ei cu pantalon și afișând fără să vrea un aer de femeie de afaceri.

— Mersi pentru baie, Mol. Chiar aveam nevoie. Își luă paharul gol de pe noptieră și îl băgă în punga de hârtie cafenie. Realitatea se strecură în locul bunei dispoziții care se evaporase. Te sun mâine.

— Așa să faci.

Privirea Isabellei o întâlni o clipă pe cea a prietenei ei, apoi se plimbă prin încăperea ca și cum ar fi căutat alte pahare ce trebuiau aruncate.

— Vrei să-ți aduc laptopul?

— Da. Mersi. Ar fi bine. Și adu-mi și încărcătorul, totuși. Molly se întoarce pe o parte. Nu prea mă mai ține bateria. O să-l bag în priză aici jos.

Laptopul se afla pe biroul micuț de lângă fereastră. Isabella ocoli cu agilitate capătul patului.

— Știi, spuse Molly pe un ton blând, urmărind cu privirea traseul prietenei ei. Știi, m-am gândit: ar trebui să organizezi miniconcertele alea de care am tot vorbit. Să menținem avântul — să găsești niște muzicieni care nu se comportă ca niște copii-problemă și să-ți convingi prietenii să vină. Ce ai făcut pentru ziua lui Sasha a fost mișto; câți oameni au fost? 200. Și toată lumea a fost încântată. Absolut toată lumea. Și atunci n-a fost decât pian și vioară.

— Știu, spuse Isabella. Dar nu sunt sigură că lumea ar veni... nu fără vreo ocazie specială.

— Ba ar veni. Cu siguranță. Ai deja o listă destul de mare de adrese de e-mail.

Cablurile de la laptopul lui Molly erau încălcite rău.

— Toate treburile de genul ăsta încep cu chestii mici, continuă Molly. Ai putea folosi iar localul acela de pe Eleventh.

Isabella plescăi.

— Care e încărcătorul dintre astea?

— Scuze, Is, e cablul cel mai gros. S-ar putea să trebuiască să îl scoți din priză de sub birou și să-l treci pe deasupra. Altfel adaptorul se înțepenește. E un calvar.

Molly avea dreptate în legătură cu concertele, desigur. Dar Isabella nu credea că vecina ei înțelegea cu adevărat că un astfel de demers nu era deloc ușor: în ultimii douăzeci de ani (da, de la prăbușirea Zidului, draga mea, nebuna mea mamă) viața modernă strânsese și aliniase cele mai puternice arme împotriva a orice ar fi putut fi considerat profesie de talent. (Molly reprezenta excepția — și o costase enorm să-și găsească nișa.) Arterele lumii deveneau tot mai sclerozate: dacă nu creai bani, atunci nu creai nimic. Și, hotărât lucru, așa cum stătea în patru labe pe jos, Isabella se auzi citând apărarea clasică: Am strâns destui bani, totuși — încă un an — și, ei bine, mă gândesc că am pus deoparte suficient cât să mă pot gândi la un concediu sabatic de vreo șase luni.

— Dacă a mai rămas cineva care poate salva genul ăla de muzică, Is... Vreau să spun, melomanii sunt atât de prețioși și de plini de sine, o șleahță de înțepați.

32 EDWARD DOCX

Isabella se ridică, aruncă o privire pe fereastră și se aplecă peste birou, încercând să identifice cablul eliberat de pe dedesubt.

— Dar tu nu ești așa, continuă Molly. Tu ești tânără și ești deșteaptă și ești... capabilă. Nu trebuie decât să începi de undeva.

Isabella percepu atât de acut schimbarea de ton a vecinei (și amabilitatea care se ghicea dincolo de ea), încât se simți dintr-odată stânjenită și nu găsi puterea să se întoarcă. Stânjenită, pentru că ar fi vrut să-și îmbrățișeze vecina și să fugă de ea în același timp. Stânjenită și pentru că, poate, într-un fel, cerșise o astfel de înțelegere. Și, cel mai rău, stânjenită pentru că precizia intuiției ei o făcea să vrea să protesteze, să refuze, să fugă, să evadeze... Când, de fapt, știa mai bine decât oricine că prietena ei nu făcea altceva decât să o încurajeze și să o liniștească; exista o ureche dispusă să o asculte, în caz că ar fi avut vreodată nevoie. Și totuși, ce rost avea să vorbești despre chestiile astea când, de fapt (podeaua minții ei se crăpă înălțându-se precum un roi de viespi furioase), toată încurcătura asta trebuia descălcită — să abandoneze studiile și apoi să îi roage pe ăia să o reprimească la Cambridge; un fals început de carieră în drept — ani întregi iroșiți; schimbarea de plan — un volum incredibil de muncă — și după aia să nu reziste mai mult de trei luni alături de urmașii foarte cool ai lui Magog la Harvard Business School; această nouă glumă de carieră la Media Therapy — cât a trebuit să mintă ca să pătrundă acolo! — cu caricaturile astea umane pe post de colegi; ca să nu mai pomenim de seria dezastruoasă de așa-zise relații cu sugari, un nenorocit violent și adulterin pe post de tată de care fugise (subconștient) tocmai peste Atlantic și în legătură cu care simțea uneori impulsul să se prefacă (în cele mai proaste momente ale ei) că abuzase fizic de ea, astfel încât să aibă o problemă concretă și universal valabilă care să justifice toate acele senzații irepresibile de repulsie și greață pe care i le inspira. Iar acum scrisorile. Se răsuci.

— Ai dreptate, Mol, știi. Ar trebui să-l sun din nou pe tipul ăla. Localul ăla de pe Eleventh este perfect. Dar... nu e ca și cum așa avea de gând să păstrez postul ăsta pentru mai mult de un an, maximum. Cred că trebuia să-mi obțin cartea verde și... știi tu... să îmi găsesc o bază solidă aici după toată prosteala de până acum. Dacă e un lucru sigur azi în America, acesta e că trebuie să fii legal. Țara celor liberi și toate alelalte.

Îi dădu laptopul cu amândouă mâinile.

Molly îl așază pe pat lângă ea și își înalță privirea. Chipul ei era reprezentarea înțelegerii însăși.

Deodată, Isabella simți nevoia să împărtășească ceva concret cu prietena ei. Era o cruzime să îi tot îndepărteze în permanență pe toți. Dă și tu ceva. Orice.

— M-am certat cu Sasha aseară, asta-i tot. După ce m-am întors de la chestia aia de la slujbă.

— S-a lăsat cu sânge? Molly făcea eforturi supraomenești să fie discretă și în același timp nu exagerat de discretă, de teama de a nu atrage și mai mult atenția asupra vreunei chestiuni dureroase.

— Nu. Nu chiar. Doar o ceartă prostească, spuse Isabella, intrând și ea în pământ, însă din pricina rușinii care o încerca pentru ideea de a fi adus vorba despre asta. Uneori se poartă ca un idiot. Și — tu știi toată treaba asta — nu muncește. Adică, presupun că muncește. Dar nu în felul în care noi... care este conv...

— Se întâmplă des?

— Nu. Foarte rar.

— Ți se pare că a fost o ceartă normală pentru doi soți?

— A fost vorba doar de spațiu. Știi tu. Isabella zâmbi trist.

— Da. Adevărul este că e problematic pe etajul vostru. Apartamentele sunt jumătate cât ăsta.

Deși știa foarte bine cât era ceasul, Isabella se uită înadins la ceasul vechi.

— Fir-ar... Chiar trebuie s-o șterg. Să-ți bag cablul în priză. Se aplecă, apoi se ridică precipitat. Îți trimit un mesaj dacă mă trezesc joi dimineață. E incredibil: o să întârzi iarăși și am întâlnire la nouă cu Nechezilă în persoană.

— Fugi, fată. Molly își ciufuli părul. Mersi pentru micul dejun. Și... pe bune... treci ori de câte ori ai chef. Dacă mai am suflu să ajung la ușă, poți să intri.

Isabella se uită cu înțelegere la glezna ei.

— Ar fi bine dacă ai lăsa-o mai moale cu săriturile de la trambulină și alte asemenea azi, Mol. Ai terminat ceaiul ăla?

— Da. Mersi.

Isabella puse paharul prietenei în punga cafenie de gunoi și își strânse celelalte lucruri pentru serviciu.

— Bine, atunci. Ciao, spuse Isabella.

— Pe curând, îi strigă Molly din urmă. Imediat cum mă fac bine mergem să vedem ce e cu curvele alea?

34 EDWARD DOCX

Isabella se îndreptă singură spre ieșire, închizând cu grijă ușa și simțindu-se ușurată că Molly nu insistase s-o conducă. Într-o zi, își promise, avea să-i povestească totul lui Molly, în loc de toată abureala asta. O să lămurească lucrurile cu Sasha. Și cu serviciul. O să lămurească totul. Trebuia doar să se îndepărteze suficient cât să capete o perspectivă de ansamblu și după aia...

Se făceau douăzeci și patru de minute de la blocul ei de pe East 13th între Second și Third până la birourile Media Therapy de pe Greene. Și avea obiceiul să meargă pe jos la serviciu. Nu atât pentru că îi plăcea exercițiul fizic, sau obișnuința, sau efectul terapeutic de fi martora directă a dimensiunii și proporției realizărilor orașului (indiferente la cele ale ei) — deși și acestea —, ci, mai degrabă, în mod semiconștient, continua să experimenteze plăcerea simplă a turistului într-un oraș străin. (Care era expresia lui taică-su: „expații sunt cei mai buni localnici”? Ceva de genul ăsta, ușor sinistru...) Trăia în New York de aproape doi ani și trăise alți trei cu intermitențe înainte (în măsura în care i-o permisese vizele de ședere) — iar pe 11 septembrie locuia împreună cu Sasha în locuința mamei lui de pe Murray. Și, cu toate că turista uimită dispăruse de mult, încă o mai încerca o senzație de satisfacție atunci când recunoștea anumite locuri, sau clădiri, sau instituții, sau exemple de ceea ce ea numea în sinea ei (în lipsa unei sintagme mai bune) „newyorkisme”. Nu, nu mai era vorba de Empire State Building sau Rockefeller Center sau de vreunul dintre lucrurile alea clasice, ci, în schimb, de magazinul de mobilă ieftină cu marfa stivuită afară ținut de niște polonezi ursuzi. Sau de faptul că putea găsi ce căuta mai repede în librăria St. Mark decât vânzătorii care se schimbau încontinuu. Sau că îi plăcea să traverseze Third chiar prin locul acesta și să se plimbe prin Astor Place, unde puștii din East Village se îngheșuiau în jurul cubului ăluia mare și negru. Sau de faptul că Washington Square îi era aproape indiferentă, la fel ca oricărui newyorkez. Sau că — asta era cea mai tare — ajunsese să-i recunoască pe unii dintre proprietarii de câini din părculeț. Ne vedem tot aici, mâine, la aceeași oră? Așa păreau să-și spună din priviri. Iar în mintea ei, le răspundea cu o încuviințare plină de aplomb civic. Puteți fi siguri!

Se afla pe Mercer nu departe de Angelika — cinematograful preferat al lui Sasha — când începu să-i sune telefonul mobil. La început nu își dădu seama, pentru că pe lângă ea trecea o

ambulanță cu sirena urlând, iar atenția îi era concentrată pe de o parte la un turist englez care își cumpăra o beretă stil John Lennon de la o tarabă (deci ăștia le cumpără...) și pe de alta la o reclamă la un șampon care o umplea de nervi în fiecare zi cu tonul ei ipocrit (nu-i așa că suntem niște prietene atât de bune, care se înțeleg una pe cealaltă, și, vai, cum ne împărtășim secretele, și cum știm o mulțime de lucruri una despre viața celeilalte — o omora aroganța insidioasă a copyrihterului de a-și imagina că a surprins ideea de intimitate reciprocă) și apoi, când își dădu în cele din urmă seama că cel care se auzea era propriul mobil, trebui să cotrobăie o vreme prin geantă (în care trebuie neapărat să ajungă să facă ordine) înainte de a-l găsi. În secunda următoare, mintea începu să lucreze la o scuză pentru întârziere — și cât de ridicol era că probabil se trezise cel mai devreme dintre toți angajații firmei și, cu toate astea, după toate aparențele avea să fie ultima care ajungea la birou. Și când se uită în cele din urmă la ecran, găsi un mesaj generic care indica faptul că apelantul era necunoscut. Iar conexiunea era îngrozitoare. Trebui să stea nemișcată și să-și lipească telefonul de ureche din pricina zgomotului străzii și al celui din mintea ei. Așa îți parvin veștile: stând în mijlocul străzii într-o dimineață ca oricare alta, vorbind cu frate-tu care îți spune că mama voastră a murit. E moartă de-a binelea.

3. Arcadi Artamenkov

Cele mai importante momente din viața lui Arcadi Alexandrovici Artamenkov se petrecuseră în urmă cu doi ani într-o zi în care ploaia rece și deasă umplea milioanele de gropi din Sankt Petersburg cu un noroi păstos și palid, iar aerul avea mai mult ca de obicei un gust de rugină.

Aflat în întârziere, tăcut, nebărbierit, traversă prin mulțimea de bălți străduțele lăturalnice în drum spre cafeneaua unde își dăduseră întâlnire — un local deschis recent, mai sus de Gara Moskovski, lângă Casa de Cultură a Miliției, acolo unde femeilor le plăcea să-și expună coafura și să nu-și țină niciodată de toartă cămile de cafea, pentru a-și sublinia simpatiile. Părul lui era ud și încurcat. Paltonul îi era îmbibat cu apă și greu. Și era perfect conștient că avea blugii și ghetele murdare și că lăsa dăre de noroi în timp ce traversa parchetul printre mesele din lemn de brad din